

Asia: VN/18839/2024

Luonnos ympäristöministeriön asetukseksi rakennuksen energiatehokkuuden parantamisesta päästöttömäksi rakennukseksi korjaus- ja muutostöissä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

1 Yleiset kommentit

Lausunnoille annetuista kolmesta asetusluonnoksista näkee, että nykyisin vallitseva energiatodistusten laaja käyttö rakentamisessa ja kiinteistönpidossa sekä EPBD:ssä asetetuissa vaatimuksissa on pyritty huomioimaan. Tavoite on ilmiselvästi hyvä, mutta avoimia epäselviäkin asioita on.

Yksi iso huolenaihe on kustannusoptimin toteutuminen olemassa olevan rakennuskannan korjausrakentamisessa. Nyt esitetyillä energiamuotokertoimilla sähkön ja kaukolämmön välinen suhde on säilynyt ennallaan. Näkökantamme sen osalta on, että Suomen 2020-luvun energiantuotantojärjestelmällä tämä ei ole enää perusteltua. Ja ennen kaikkea tämä on ristiriidassa nykyisen rakennuskannan korjausrakentamisen kustannusoptimin kanssa:

- Ennen vuotta 2007 rakennetut asuinkerrostalot on rakennettu pääosin ilman ilmanvaihdon lämmöntalteenottoa (vrt. 2007 kiristynyt rakentamisen säädösohjaus).
- Tätä aiemmin rakennetut asuinkerrostalot muodostavat merkittävän osan Suomen rakennuskannasta ja sen energiankulutuksesta vielä vuosikymmeniksi tulevaisuuteen.
- Niissä kustannustehokkuudeltaan ylivoimaisesti järkevin ja laajimmin toteuttamiskelpoinen energiakorjaustoimenpide on poistoilmalämpöpumpun (PILP) lisäys, jolla lämpö saadaan talteen ja kokonaisenergiankulutus pienenee keskimäärin 35 %. Kaukolämmön tarve vieläkin enemmän.
- Nyt ehdotetuilla säädöksillä kyseisten asuinkerrostalojen E-luokka säilyy ja E-luku paranee korkeintaan prosenteilla, vaikka niihin toteutettaisiin lämmöntalteenotto PILP-järjestelmällä.

- Nykyisessä luonnosversiossa ehdotetut E-muotokertoimet ohjaavat kohti kalliita korjaustapoja ja taloudellinen kokonaisoptimi kansantalouden tasolla ei nähdäksemme toteudu.

Ratkaisuehdotus: Energiamuotokerrointen välisen eron tulisi kaventua, jotta kiinteistöjen kustannustehokas korjausrakentaminen ja energiankäytön tehostaminen on jatkossa mahdollista teknologianeutraalisti. Nähdäksemme sen suuntainen muutos ei uhkaisi minkään muun säädösohjauksella tavoitellun tavoitteen toteutumista ja olisi siksi perusteltua.

Jos sähkön ja kaukolämmön energiamuotokertoimia ei olisi mahdollista tuoda lähemmäs toisiaan, vastaa asetusluonnoksiin uutena elementtinä tuotu modifiointi tarpeeseen todennäköisesti monilta osin. Tosin vain siinä tapauksessa, että modifiointia koskevat avoimeksi jääneet yksityiskohdat selvennetään, tarkistetaan ja tarvittaessa korjataan.

2 Pykäläkohtaiset havainnot

YMa (luonnos) 4 §:

Rakennusosakohtaisten vaatimusten kiristyksessä on tehty kahden rakennusosan kohdalta huomattava tiukennus. Ikkunoiden ja ovien kohdalta vaatimusta ollaan muuttamassa arvoon 0,7 eli vaatimusten kiristys on selkeästi suurempi kuin muiden rakennusosien kohdalla. Nähdäksemme näin kovalle kiristykselle ei ole perusteita. Ikkunoiden osalta kiristys tarkoittaisi käytännössä 4-lasisien ikkunoita, mikä nostaisi sekä rakennusten ikkunoiden kustannuksia että niiden hiilijalanjälkeä.

Perustelumuistiossa on maininta, että hintaero 3- ja 4-lasisen ikkunan välillä on vähäinen tai sitä ei ole. Ottaen huomioon kaikki kustannuksiin vaikuttavat seikat on vaikea nähdä, että lisäinvestoinnit ikkunoiden ja ovien rakenteellisen energiatehokkuuden kiristämiseen olisivat taloudellisesti kannattavia. Peruskorjaushankkeissa tehdyissä energiasimuloinneissa ikkunoiden uusiminen pelkästään energiatehokkuusmielessä ei ole osoittautunut taloudellisesti järkeväksi ja hiilijalanjäljen näkökulmastaan ikkunoita tai ovia ei kannattaisi tarpeettomasti uusia. Näin ollen olisi toivottavaa, että ikkunoiden ja ovien U-arvo vaatimusta muutetaan vähäisemmässä määrin kuin esityksessä.

YMa (luonnos) 7 §:

Asetusluonnoksen tässä pykälässä kuvataan E-lukuun perustuva päästöttömän rakennuksen kriteeri korjaus- ja muutostöiden yhteydessä.

Perustelumuistioon olisi hyvä kirjata yksiselitteisesti, että tätä menetelmää käytettäessä voi hyödyntää VNa rakennuksissa käytettävien energiamuotojen kertoimien lukuarvoista (luonnos) 2 § momentissa 1 esitettyjä energiamuotokertoimia päästöttömälle rakennukselle. Nykyisessä kirjoitusasussa asia jää tulkinnanvaraiseksi.

Rantanen Jussi-Pekka
Keva